

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Савет за културу
Број: 020-1251/2017-I
18. децембар 2017. године
НОВИ САД

ПРЕДСЕДНИКУ СКУПШТИНЕ
ГРАДА НОВОГ САДА

У складу са чланом 136. а у вези са чланом 152. Пословника Скупштине Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 64/16), упућује Вам се Предлог одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду са Закључком Савета за културу Скупштине Града Новог Сада број: 020-1251/2017-I од 18. децембра 2017. године, с молбом да се Предлог одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду уврсти у дневни ред наредне седнице Скупштине Града Новог Сада и да Скупштина донесе ову одлуку у предложеном тексту.

На основу члана 7. став 3. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 15/09, 20/10 и 51/11), поводом разматрања Нацрта одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду, Савет за културу Скупштине Града Новог Сада на XX седници одржаној 18. децембра 2017. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

I Утврђује се Предлог одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду.

II У складу са чланом 136. а у вези са чланом 152. Пословника Скупштине Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 64/16), доставља се председнику Скупштине Града Новог Сада Предлог одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду и предлаже се Скупштини Града Новог Сада да донесе ову одлуку у предложеном тексту.

III За представника предлагача на седници Скупштине Града Новог Сада и њених радних тела одређује се Ђула Киш, председник Савета за културу.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Савет за културу
Број: 020-1251/2017-I
18. децембар 2017. године
НОВИ САД

ПРЕДЛОГ

На основу члана 4. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 15/09, 20/10 и 51/11), Скупштина Града Новог Сада на _____ седници од _____ 2017. године, доноси

ОДЛУКУ О ПОДИЗАЊУ СПОМЕНИКА КРАЉУ ПЕТРУ I КАРАЂОРЂЕВИЋУ У НОВОМ САДУ

Члан 1.

Краљу Петру I Карађорђевићу подиже се споменик у Новом Саду (у даљем тексту: Споменик).

Члан 2.

Споменик, који чини фигура краља Петра I Карађорђевића на коњу, на постаменту, подиже се на Тргу републике.

Члан 3.

Средства за подизање Споменика обезбедиће се у Програму уређивања грађевинског земљишта.

Члан 4.

О спровођењу ове одлуке стараће се Одбор који образује Скупштина Града Новог Сада у складу са чланом 8. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном листу Града Новог Сада“.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Број:
Дана:
НОВИ САД

ПРЕДСЕДНИК
Здравко Јелушић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правни основ за доношење Одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду, садржан је у члану 4. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 15/09, 20/10 и 51/11), којим је прописано да се споменик подиже на основу одлуке Скупштине Града Новог Сада, у складу са одредбама Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада.

Савет за културу Скупштине Града Новог Сада је на XVIII седници одржаној 26. октобра 2017. године, размотрио и прихватио иницијативу проф. др Драгана Станића, председника Матице српске, др Драга Његована, директора Музеја Војводине, Петра Ђурђева, директора Историјског архива Града Новог Сада, Драгана Којића, директора Градске библиотеке у Новом Саду и Весне Јовичић, директорке Музеја Града Новог Сада, Петроварадин, за подизање споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Граду Новом Саду.

У складу са чланом 7. став 2. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада, Савет за културу је прибавио стручна мишљења Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада број: 80/44-2017 од 1. децембра 2017. године и Јавног предузећа „Урбанизам“ Завод за урбанизам Нови Сад број: 2986/17 од 12. децембра 2017. године о локацији за подизање споменика и условима за њено уређење.

На основу члана 7. став 3. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада, Савет за културу Скупштине Града Новог Сада је на XX седници одржаној 18. децембра 2017. године утврдио Предлог одлуке о подизању споменика краљу Петру I Карађорђевићу у Новом Саду.

Чланом 1. Предлога одлуке је прописано да се краљу Петру I Карађорђевићу подиже споменик у Новом Саду.

Чланом 2. Предлога одлуке је прописано да се Споменик, који чини фигура краља Петра I Карађорђевића на коњу, на постаменту, подиже на Тргу републике.

Чланом 3. Предлога одлуке је прописано да ће се средства за подизање споменика обезбедити у Програму уређивања грађевинског земљишта.

Чланом 4. Предлога одлуке је прописано да ће се о спровођењу Одлуке старати Одбор који образује Скупштина Града Новог Сада у складу са чланом 8. Одлуке о подизању и одржавању споменика на територији Града Новог Сада.

Чланом 5. је прописано да Одлука ступа на снагу даном доношења и да ће се објавити у „Службеном листу Града Новог Сада“.

Савет за културу Скупштине Града Новог Сада предлаже Скупштини Града Новог Сада да донесе Одлуку у предложеном тексту.

КРАЉ I ПЕТАР КАРАЂОРЂЕВИЋ

Краљ Петар I Карађорђевић рођен је као пето дете Кнеза Александра и Кнегиње Персиде (кћерке Војводе Јеврема Ненадовића) на Петровдан, 11. јула 1844. године. Основну школу и гимназију завршио је у Београду, а даље школовање је наставио у Швајцарској у заводу Венел-Оливије у Женеви. По завршеном школовању септембра 1861, Кнежевић Петар се уписује у париски Колеж Сен Барб, а 1862. у чувену војну академију у Сен-Сиру коју завршава 1864. године. У Паризу се бавио фотографијом и сликарством, и усавршавао своје војничко и политичко образовање. Оно му је отворило видике идеја политичког либерализма, парламентаризма, демократије и њених институција. Почетком 1868, са свега 24 године, Кнежевић Петар је у Бечу штампао свој превод књиге енглеског политичара и филозофа Џона Стјуарта Мила "О слободи", са својим предговором, који ће касније постати његов политички програм.

Године 1870. Кнежевић Петар се придружио Легији странаца француске војске и са њом је учествовао у рату између Француске и Пруске, због чега је одликован Орденом Легије части. Године 1875. радио је на организовању и активно учествовао у босанско-херцеговачком устанку. Након неуспеле Тополске буне 1877, водио је живу политичку активност.

У лето 1883. године на Цетињу се оженио Кнегињом Љубицом – Зорком, најстаријом кћерком црногорског Књаза Николе. У том браку рођено је петоро деце: кћерке Јелена и Милена (умрла као дете), и синови Ђорђе (одрекао се права наследства престола 1909), Александар и Андрија (умро као дете). После краћег боравка у Паризу, породица Карађорђевић преселила се на Цетиње, где је остала следећих десет година. Због лошег материјалног положаја, Кнежевић Петар продао је кућу у Паризу 1894. и настанио се са породицом у Женеви. Његови контакти са људима из Србије, нарочито са вођом радикала Николом Пашићем никада нису престајали.

Током 1897, Кнежевић Петар одлази у Русију и бива примљен код цара Николаја II. Три године касније покушао је да се споразуме са Краљем Александром Обреновићем о признавању принчевске титуле и повраћају одузете имовине, али без успеха. Кнежевић Петар је још више појачао своју политичку активност за повратак у Србију. Године 1901. настојао је да ступи у ближе односе са Аустро-Угарском нудећи јој свој политички програм.

У ноћи између 28. и 29. маја 1903. официри завереници убили су Краља Александра Обреновића и Краљицу Драгу. Војска је на своју руку извела пуч и прогласила Кнежевића Петра Карађорђевића за Краља Србије, што је својим избором потврдила Народна Скупштина 15. јуна.

Од самог почетка своје владавине, Краљ Петар I суочио се са озбиљним препрекама. Земља је била растрзана унутрашњом политичком борбом, а Аустро-Угарска, испрва наклоњена новом српском Краљу, постала је убрзо отворени непријатељ Србије, нарочито после кризе изазване анексијом Босне и Херцеговине 1908. године.

Први балкански рат против Турске 1912, и Други – против Бугарске 1913. – окончани су тријумфом српске војске под врховном командом Краља Петра I, и ослобађањем Рашке области, Косова, Метохије и Македоније, и њиховим припајањем Србији.

Услед сталних и тешких напора у Балканским ратовима, здравствено стање Краља Петра I се погоршало, и он је 24. јуна 1914. пренео краљевска овлашћења на свог сина Престолонаследника Александра. Месец дана касније, Аустро-Угарска је објавила рат Србији, чиме је започет Први светски рат. После величанствених победа на Церу и Колубари 1914, након уласка Немачке и Бугарске у рат 1915, српска војска била је

принуђена на повлачење и напуштање земље. Албанска голгота оставила је великог трага на здравље остарелог Краља. Он је ипак доживео да дочека коначну победу и ослобођење Србије, и стварање нове државе настале уједињењем Срба, Хрвата и Словенаца.

Умро је 16. августа 1921. у Београду, а сахрањен је у својој задужбини на Опленцу.